

CORECTAREA ERORILOR MATERIALE ȘI ÎNLĂTURAREA UNOR OMISIUNI VĂDITE ÎN PROCESUL PENAL

Dumitru ROMAN

CZU: 343.159

roman1dumitru@gmail.com

Sub influența factorului uman, uneori, cu ocazia redactării actelor procedurale, se pot strecura unele erori materiale. Pot fi considerate **erori materiale** greșelile privind scrierea numelor, trecerea greșită a unor calități procesuale, dactilografierea greșită a unei cifre etc. [1, p. 381]. Doctrina românească, în acest sens a menționat: „Erorile trebuie să fie materiale și evidente. Constituie erori materiale de ex., trecerea greșită a unui nume (Pop în loc de Popa), a unei sume (100 lei în loc de 1000 lei) etc. Evidența erorii se traduce în lipsa oricărui dubiu, neimpunându-se reaprecierea, opera de deliberare sau de exprimare a unei convingeri” [2, p.464]. Erorile evidente se observă la compararea acelor date consemnate greșit cu altă informație din dosar. Prin urmare, evidența erorii poate fi constatată fără nici un dubiu [3, p. 597]. Codul de procedură penală al Republicii Moldova, în articolul 249 prevede **procedura simplificată** de corectare a erorilor materiale evidente, de însuși organul de urmărire penală (ofițer de urmărire penală, procuror), judecător de instrucție sau instanța de judecată, care au întocmit actul cu greșeli. Dacă eroarea materială și evidentă se depistează la faza executării pedepsei, administrația instituției penitenciare înaintează un demers conform art.469 alin.(1) pct.17) C.proc.pen., privind explicarea suspiciunilor sau neclarităților care apar la punerea în executare a pedepselor. Erorile materiale evidente se deosebesc de **erorile de conținut**. Erorile de conținut nu se îndreaptă în procedura simplificată, dar numai prin intermediul căilor de atac și cu administrarea probelor necesare [1, p.381].

Analiza practicii judiciare din Republica Moldova denotă următoarele erori materiale evidente: „*Judecătoria Chișinău, sediul Centru*”, pe când corect urma a fi indicat „*Judecătoria Chișinău, sediul Central*”[4]; „22 ianuarie 2019”, pe când data corectă a deciziei este: „20 februarie 2019”[5]; „În conformitate cu art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru

*concurș de infracțiuni prin cumul parțial al pedepșelor aplicate i se stabilește definitiv lui F. (D.) Irina XXXXX – 8 (opt) ani închisoare, în penitenciar pentru femei, cu privarea de dreptul de a exercita activitatea în domeniul gestionării bunurilor pe un termen de 5 (cinci) ani”, pe când corect urma a fi indicat „În conformitate cu art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni prin cumul parțial al pedepșelor aplicate i se stabilește definitiv lui F. (D.) Irina Igor – 8 (opt) ani închisoare, în penitenciar pentru femei **de tip semîînchis**, cu privarea de dreptul de a exercita activitatea în domeniul gestionării bunurilor pe un termen de 5 (cinci) ani” [6].*

În alt caz, Curtea Supremă de Justiție a constatat că este o eroare de conținut și nu eroare materială evidentă. Astfel, instanța de recurs menționează că erorile materiale sunt simple greșeli scriptice privind numele sau prenumele, unele date calendaristice la care se referă actul, unele indicații numerice și altele, cu excepția erorilor de conținut. Deci, erorile de conținut nu se corectează conform dispozițiilor art. 249 Cod de procedură penală, dar prin intermediul căilor de atac. În această ordine de idei, Colegiul remarcă că **cuantumul sau termenul pedepsei cu închisoare** care a fost corectat prin încheierea Judecătoreiei Comrat sediul Ceadâr-Lunga din 04 aprilie 2018, **nu reprezintă o eroare materială evidentă, dar se atribuie la eroare de conținut, care urma a fi corectată de către instanța de apel, în cazul în care a fost depistată.** Mai mult ca atât, la soluționarea chestiunii de corectare a erorilor materiale evidente de către prima instanță nu au fost respectate nici prevederile alin. (3) art. 249 Cod de procedură penală, adică nu s-a făcut mențiune la sfârșitul actului corectat, în sentința Judecătoreiei Comrat sediul Ceadâr-Lunga din 23 ianuarie 2018. În asemenea condiții, Colegiul penal lărgit statuează că încheierea Judecătoreiei Comrat, sediul Ceadâr-Lunga din 04 aprilie 2018 urmează a fi casată integral [7].

Deși omisiunile vădite se deosebesc de erorile materiale prin faptul că în actul procedural lipsește mențiunea privind soluțiile referitor la anumite chestiuni adiacente fondului cauzei, art.250 C.proc.pen., prevede procedura simplificată de înlăturare a acestor neajunsuri. În practică omisiunile vădite sunt soluționate de către procuror prin ordonanță,

iar de către instanțele judecătorești prin încheiere. Cele mai frecvente omisiuni care pot fi soluționate conform art.250 C.proc.pen. sunt:

1) anularea măsurii preventive în cazul în care, la achitarea inculpatului sau la condamnarea lui cu liberarea de la executarea pedepsei, în sentința instanței nu a fost indicată anularea acestei măsuri;

2) anularea măsurii de asigurare a acțiunii civile sau confiscarea averii, dacă, în cazul pronunțării sentinței de achitare sau de refuz a acțiunii civile, sau de neaplicare a confiscării prin sentință, asemenea măsuri nu au fost casate;

3) soarta corpurilor delictive, dacă nu a fost soluționată în sentință de către instanța de judecată;

4) stabilirea volumului și repartizarea cheltuielilor de judecată, dacă aceste chestiuni nu au fost soluționate în sentința instanței de judecată;

5) achitarea remunerării apărătorului, care a participat la proces pe marginea unui dosar și a fost numit de către instanța de judecată, dacă această problemă nu a fost soluționată concomitent cu pronunțarea sentinței;

6) soarta copiilor condamnatului, care au rămas fără supraveghere, transmiterea lor pentru îngrijire rudelor și altor persoane sau instituțiilor în cazul în care instanța de judecată din greșeală nu a hotărât aceste chestiuni când a pronunțat sentința;

7) eliberarea bunurilor de sub sechestrul, în cazurile în care sechestrului au fost supuse bunuri în privința cărora, prin lege, nu se permite urmărirea;

8) stabilirea categoriei penitenciarului pentru persoanele condamnate la închisoare, dacă în sentință aceasta nu este stabilită. Dacă există asemenea temeuri, instanța poate în modul sus menționat să stabilească categoria penitenciarului cu regimul mai blând, dar nu poate stabili cu regim mai aspru;

9) precizarea funcției sau genului de activitate, dacă în sentința instanței la stabilirea pedepsei a fost aplicată lipsirea de drepturile de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate, stabilirea incorectă a funcției sau felului de activitate;

10) computarea pedepsei amenzii cu perioada arestului preventiv în care persoana s-a deținut până la pronunțarea sentinței (art. 88 alin. (5) CP) [8, p.12].

Într-un caz s-a solicitat restituirea garanției personale depuse de garanții V.Z., N.G și G.C., deși instanța de judecată a anulat măsura preventivă sub formă de garanție personală nu s-a pronunțat asupra restituirii sumelor depuse de către garanți. Judecătorul de instrucție corect a indicat în încheiere că asemenea omisiune urmează a fi soluționată de instanța care soluționează fondul cauzei [9].

Referințe:

1. DOLEA, I. et. al. *Drept procesual penal*. Chișinău: Cartea juridică, 2009.782 p. ISBN 978-9975-78-833-5.
2. VOLONCIU, N. *Tratat de procedură penală, Partea generală*. Vol. I. București: PAIDEIA, 1996, 510 p. ISBN 973-9131-01-8.
3. DOLEA, I. *Codul de procedură penală al Republicii Moldova* (Comentariu aplicativ). Chișinău: Cartea juridică, 2016. 1172 p. ISBN 978-9975-3111-3-7.
4. Dosarul 1ds-2/2019, Curtea Supremă de Justiție. Încheiere din 17 ianuarie 2019. [Accesat 20.08.20].
Disponibil: http://jurisprudenta.csj.md/search_col_penal.php?id=12656
5. Dosarul nr.1ds-11/2019 Curtea Supremă de Justiție. Încheiere din 14 august 2019. [Accesat 20.08.20].
Disponibil: http://jurisprudenta.csj.md/search_col_penal.php?id=14072
6. Dosarul nr. 1ds-9/2019, Curtea Supremă de Justiție. Încheiere din 09 iulie 2019. [Accesat 20.08.20]
Disponibil: http://jurisprudenta.csj.md/search_col_penal.php?id=13802
7. Dosarul nr. Ira-1525/2018, Curtea Supremă de Justiție. Decizie din 07 august 2018. [Accesat 20.08.20] Disponibil: http://jurisprudenta.csj.md/-search_col_penal.php?id=11714
8. Hotărârea Plenumului Curții Supreme de Justiție nr.6 din 14.11.2008 cu privire la practica aplicării unor prevederi ce reglementează punerea în executare a hotărârilor judecătorești cu caracter penal, pct.30. [Accesat 20.08.20]
Disponibil: http://jurisprudenta.csj.md/search_hot_expl.php?id=6
9. Dosarul nr.18.01/2019, Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana. Încheiere din 22 octombrie 2019.